

Allany görkez-dä ynanaýyn

Category: Halk döredijiliği we rowaýatlar, Kitapcy

написано kitapcy | 23 января, 2025

Allany görkez-dä ynanaýyn ALLANY GÖRKEZ-DÄ YNANAÝYN

Ymam Agzam Ebu Hanypa çagalyk ýyllaryndady.

Alla diýen döredijiniň bolmandygyny, her zady tebigat ýaradan diýip öz pikirini goran we her baran jaýynda alymlar bilen görüşip çekişen bir dinsiz, gezip-aýlanyp Kufe şäherine geldi. Bozuk düşüncelerini aňlatmaga başlan bu dinsiziň Kufe alymlary bilen görüşip çekişme arzuwyna gülen Musulmanlar: »Biziň kiçi bir alymymyz bardyr. Eger onuň bilen ýaryşyp ýeňseň, beýik alymlarymyz seniň bilen görüşip bilerler» diýip jogap bererler. Ahyry görüşme jaýyny we wagtyny karar edip dagaşdylar.

Kufeden bolanlar zaly hyryn-dykyn doldurypdylar. Aradan ýarym sagat geçende kiçi alym heniz gelmändi. Wagtyň geçmegini bilen dinsiz alym tekepbirlik edýär we »Elbetde menden gorkdy» diýip gülýärdi.

Ine ol salymda kiçi alym Ebu Hanifanyň içeri girenini gördüler.

Dinsiz alym:

□ Nämé üçin gjikdiň kiçi? Ýogsa gaty gorkduňmy? – diýip sorady.

Olam: Ýok, gorkmadym. Öýümiz derýanyň ol tarapynda. Bu tarapa geçmek islänimde köprüniň ýykyylanyny gördüm. Geçip bilmejegme gözüm ýetende, ol ýerdäki agaçlara, derrew bir gaýyk bolup meni geçirmelerini buýurdym. Olaram gaýyk bolup meni geçirdiler. Şol sebäpli gjikdim, bagışlaň! – diýdi.

Bu jogabyb garşysynda loh-loh gülen dinsiz alym:

□ Heý akmak çaga! Hiç haçan öz-özüne gaýyk bolarmy? » diýeninde Ebu Hanife, birdenkä salykatly bir şekilde:

□ Asyl akly bolmadyk sensiň. Bir gaýygyň öz özünden ýasalanyny kabul edeňok-da, şu uçursyz-gyrasyz älemin özüne bar bolanyny nähili makullaýarsyň? – diýdi.

Bu jogabyň garşysynda geň galan tebigatçy (ateist) alym:

◻ Meni bagladyň kiçi! Örän gowy welin şol barlygy makullanan Allany görkez bizeň ynanaly – diýdi.

Ebu Hanife eline bir käse süýt alyp dinsiz alyma sorady:

◻ Ýag we peýnir nämeden edilýär?

◻ Elbetde süýtden.

◻ Şeýle bolsa, şu käsedäki süýdüň içinde bar bolan ýag we peýnirleri görkezip beriň!

Dinsiz alym geň galdy:

◻ Elbetde bu süýdüň içinde ýag we peýnir bardyr. Emma görnenok» diýdi.

Dinsiziň iň ejiz ýerinden tutan Ebu Hanife, ýerinden turup

◻ Şu süýdüň içinde ýag we peýnir bolanyny makullan halyňda olary görkezip bilmersiň. Beýik Allany: »Ine Alla» diýip görkezmek mümkün bolup bilermi? Süýdüň her zerresinde ýag nähili bar bolsa Alla hem bu älemde şol hili bardyr. Emma görkezilenok» diýip düşündirdi.

Bu ynam dörediji jogaplara garamazdan häli Allanyň bolanyna ynanmaýan adam:

◻ Soňky soragyma-da jogap berseň, ökdeligiňi men kabul etjek. »Alla bar» diýýärsiň. Şeýle bolsa, ol häzir näme edýärkä?» diýip sorady. Bir salym düşünen kiçi alym:

◻ Şo tribunadan aşak düş. Men soragyň jogabyny şo ýerde berjek» diýip dinsiziň düşen tribunasyna çykdy we: ◻ Häzir Alla seniň ýaly bir dinsizi bu tribunadan aşak düşürip, meň ýaly kiçi guluny çykardy ◻ diýdi. Şol wagt dinsiz alymyň aýtmaga sözi galmandy. Müňlerçe adamyň garşysynda »Kelimeýi şahadat» (Allanyň bir bolandygyny we hezreti Muhammediň onuň guly we pygambarı bolandygyny) aýdyp musulman boldy.

Çeşme:

Taýýar Altygulaç, Demirhan Ünli we Şewki Özgan. Gurhan (Kuran) okamaga giriş (elipbiý) 2 neşir. Ankara – 1996. ISBN: 975-19-0759-4. sah-46-47.

Terjime eden: Mehmet GARA. Halk döredijiliği we rowaýatlar